

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Економічне відділення
Циклова комісія економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчально-
виробничої роботи
29 серпня 2025 р.

Тарас САСОВСЬКИЙ

Програма навчальної практики
Educational Internship Program

Облік у фермерських господарствах
(назва дисципліни)

Accounting in Agricultural Enterprises
(name of the discipline)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

First (bachelor) level of higher education

галузь знань branch of knowledge	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань) <u>07 Management and Administration</u> (code and name of branch of knowledge)
спеціальність specialty	<u>071 Облік і оподаткування</u> (шифр і назва спеціальності) <u>071 Accounting and taxation</u> (code and name of the specialty)
освітня програма educational program	<u>Облік і оподаткування</u> (назва) <u>Accounting and taxation</u> (name)

Рівне – 2025

Програму навчальної практики з дисципліни облік у фермерських господарствах для здобувачів освіти ОС «Бакалавр» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» галузі знань 070 Управління та адміністрування, спеціальності, затвердженої Вченою радою НУБіП України 15.08.2024 р., протокол № 1.

Розробник: Гнатюк Алла Аркадіївна, к.е.н., доцент спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

29 серпня 2025 року

(підпис)

Віктор Познаховський

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

«29» серпня 2025 року

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

©Гнатюк А.А., 2025

©ВСП «РФК НУБіП України, 2025

1.Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступінь вищої освіти	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	45
Кількість кредитів ECTS	1,5
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Показники навчальної практики для денної та заочної форм навчання	
Форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	5
Аудиторні години:	18
Самостійна робота:	27

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної практики – закріпити і поглибити теоретичні знання, одержані під час вивчення дисципліни «Облік у фермерських господарствах»

Завданням навчальної практики є оволодіння студентами основами майбутньої професійної діяльності на базі набутих у процесі навчання теоретичних знань та формування у них практичних умінь і навичок, необхідних для прийняття самостійних рішень у реальних умовах господарювання. Практика спрямована на поєднання теорії та практики, розвиток професійного мислення і підготовку до виконання функціональних обов'язків бухгалтера у фермерських господарствах.

Як результат вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **уміти:**

- використовувати методи і прийоми бухгалтерського обліку у сфері фермерського господарювання для складання первинних документів та відображення господарських операцій у системі обліку;
- здійснювати облік земельних ресурсів, матеріальних цінностей та інших активів фермерського господарства;
- організувати та проводити інвентаризацію майна і ресурсів;
- визначати показники фінансової звітності та на їх основі складати фінансову, статистичну й податкову звітність;
- застосовувати знання з оподаткування і звітності для практичного розв'язання завдань у процесі ведення обліку;
- здійснювати контрольні процедури та оцінювати результати фінансово-господарської діяльності фермерського господарства.

Очікувані результати навчання.

В результаті проходження навчальної практики з дисципліни «Облік у фермерських господарствах» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності**:

загальні:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові:

СК03. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання у фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК15. Здатність вести облік сільськогосподарської діяльності, відображати специфічні об'єкти, характерні для аграрного сектору, здійснювати калькулювання сільськогосподарської продукції, формувати бюджети витрат, фінансову звітність, узагальнювати дані й генерувати якісну інформаційну базу прийняття управлінських рішень щодо підвищення результативності сільськогосподарського виробництва.

програмні результати навчання:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем у сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР26. Давати економічну оцінку складових технологічних процесів сільськогосподарського виробництва, володіти інструментарієм зоотехнічного та технічного обліку.

ПР27. Ідентифікувати специфіку та сутність об'єктів обліку аграрного сектору, розуміти особливості їх відображення та володіти інструментарієм оцінки й калькулювання; застосовувати знання з узагальнення облікових даних для формування звітності й підготовки даних для цілей управління.

3. Тематичний план навчальної практики

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		всього	з них	
			аудиторних	самостійних
1	Організація і функціонування фермерського господарства	2	2	-
2	Організаційні форми бухгалтерського обліку у фермерському господарстві	6	2	4
3	Облік земельних ресурсів фермерського господарства	6	2	4
4	Організація інвентаризації майна та ресурсів у фермерських господарствах	4	2	2
5	Організація бухгалтерського обліку у фермерських господарствах	4	2	2
6	Спрощена система оподаткування	6	2	4
7	Фінансова та статистична звітність фермерського господарства	6	2	4
8	Загальний порядок та строки проведення інвентаризації на фермерському господарстві	6	2	4
9	Організація контролю у діяльності фермерського господарства	5	2	3
	Всього	45	18	27

4. Зміст практики

№ заняття	Назва розділу. Зміст практики	К-сть годин	Місце проведення	Інструменти, матеріали	Організація роботи	Завдання додому	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Організація і функціонування фермерського господарства. Поняття ФГ, законодавче забезпечення, склад членів та обов'язки голови ФГ, порядок створення і державна реєстрація, державна підтримка ФГ.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Конспект лекцій, методичні вказівки, Податковий кодекс України	Самостійна робота студентів за індивідуальними завданнями	Оформити звіт	—
2	Організаційні форми бухгалтерського обліку у фермерському господарстві. Поняття форм обліку, журнально-ордерна форма, спрощені форми, автоматизована форма. Переваги та недоліки різних форм.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Конспект лекцій, методичні вказівки, НП(С)БО	Виконання індивідуальних завдань з прикладами документів	Скласти порівняльну таблицю форм обліку	—

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Облік земельних ресурсів фермерського господарства. Документальне оформлення земельних ділянок, оцінка земель, відображення у бухгалтерському обліку, оренда землі.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Земельний кодекс, Податковий кодекс, НП(С)БО	Опрацювання прикладів первинних документів	Підготувати приклад обліку земельної ділянки	—
4	Організація інвентаризації майна та ресурсів у фермерських господарствах. Поняття інвентаризації, види, порядок і строки проведення, оформлення результатів.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Методичні матеріали, Інструкція з інвентаризації	Самостійна робота з нормативними актами	Скласти зразок інвентаризаційного опису	—
5	Організація бухгалтерського обліку у фермерських господарствах. Побудова облікової політики, робочий план рахунків, документообіг.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Конспект лекцій, методичні вказівки, первинні документи	Виконання практичних завдань облікової політики	Підготувати проект елементів облікової політики	—
6	Спрощена система оподаткування. Єдиний податок для ФГ, порядок обчислення і сплати, подання звітності.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Податковий кодекс України, методичні рекомендації	Самостійна робота за індивідуальними завданнями	Розрахувати суму єдиного податку за прикладом	—
7	Фінансова та статистична звітність фермерського господарства. Склад і структура фінансової звітності, строки подання, статистична звітність ФГ.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	НП(С)БО, Податковий кодекс, форми фінансової звітності	Виконання завдань з аналізу форм звітності	Скласти приклад фінансової звітності	—
8	Загальний порядок та строки проведення інвентаризації у фермерському господарстві. Нормативне регулювання, строки проведення, оформлення результатів, відповідальність.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Методичні матеріали, інструкції з інвентаризації	Самостійна робота студентів	Підготувати приклад наказу на проведення інвентаризації	—
9	Організація контролю у діяльності фермерського господарства. Види контролю (внутрішній, зовнішній), основні етапи, роль бухгалтера у системі контролю.	2	Кабінет «Бухгалтерського обліку»	Методичні вказівки, нормативні документи контролю	Опрацювання прикладів контрольних процедур	Написати короткий реферат про роль внутрішнього контролю у ФГ	—
	ВСЬОГО	18					

5. Методи навчання

У процесі проведення навчальної практики використовуються методи активного навчання: питання і відповіді, диспути і дискусії, обговорення конкретних ситуацій.

6. Методи контролю

Контроль знань для здобувачів освіти з навчальної практики здійснюється у вигляді поточного модуля і підсумкового заліку. Поточний контроль проводиться при відвідуванні практики та виконанні індивідуальних завдань (самостійна робота). Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

6.1. Критерії оцінювання навчальної практики:

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача освіти покладена 100-бальна шкала (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач освіти за всіма видами контролю знань з дисципліни).

Оцінка «відмінно» (бали 90-100) виставляється здобувачу освіти, який систематично працював впродовж семестру, показав під час підсумкового контролю різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їх значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «добре» (бали 74-89) виставляється здобувачу освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (бали 60-73) виставляється здобувачу освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях під час підсумкового контролю, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка «незадовільно» (бали 0-59) виставляється здобувачу освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

6.2. Оцінювання за формами контролю

Проміжний контроль	Рейтинг з навчальної роботи	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1			
0-100	0-70	0-30	0-100

6.3. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	навчальної практики	для заліку
90–100	відмінно (5)	зараховано
74-89	добре (4)	
60-73	задовільно (3)	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання (2)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (1)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Методичні вказівки з навчальної практики
3. Питання до заліку
4. Роздавальний матеріал

8. Рекомендована література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. Редакція від 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 30.08.2025).
2. Закон України «Про фермерське господарство» № 973 – IV від 19.06.2003. Редакція від 08.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text> (дата звернення 30.08.2025).
3. Коваль Н., Подолячук О. Облік в фермерських господарствах: навч. посіб. Київ. Кондор, 2020. 375 с.
4. Коваль Н.І. Облік в фермерських господарствах: методичні вказівки. Вінниця. ВЦ ВНАУ, 2017. 94 с. URL: <https://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/12636.pdf> (дата звернення 28.08.2025).
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджене наказом Мінфіну України від 25.02.2000 № 39. Редакція від 06.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення 30.08.2025).
6. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах. Наказ від 02.07.2001 № 189. URL: https://zakononline.ua/documents/show/99128_99128 (дата звернення 28.08.2025).
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Редакція від 16.07.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 30.08.2025).

8. Садовська І. Б. Організація обліку і оподаткування у фермерських господарствах. Облік і фінанси, № 4 (86) 2019. С.45-53. URL: https://pdfs.semanticscholar.org/c3bb/ccdc09b0ca785dc250718d9fcede1a2d875f6.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 28.08.2025).

9. Шило В. П. Організація обліку у підприємствах аграрного сектору: навч. посіб. Житомир: ЖДТУ, 2015. 180 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/442110.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 28.08.2025).

10. Яворська Ю. М. Бухгалтерський облік і звітність фермерського господарства: магістерська робота. Тернопіль. ТНЕУ, 2018. 120 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32288/1/%D0%9E%D0%9F%D0%97%D0%B7%D0%BC21%20%D0%AF%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%AE.%20%D0%91%D1%83%D1%85%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B3%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf?utm_source=chatgpt.com

9. Інформаційні ресурси:

1. Верховна рада України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Фінансова звітність підприємств. URL : <http://me.kmu.gov.ua>.